

Jalostuksen tavoiteohjelma 2021-2025

EESTINAJOKOIRA

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 15.8.2020
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt 11.5.2021

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
4. RODUN NYKYTILANNE	7
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja	7
4.2. Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	14
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta	14
4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	15
4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet	16
4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen	20
4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta	20
4.3. Terveys ja lisääntyminen	20
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	20
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	20
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	21
4.3.4 Lisääntyminen	22
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet	23
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä	23
4.4. Ulkomuoto	23
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	27
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	29
6.1 Jalostuksen tavoitteet	29
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	30
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	30
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	31
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	32
7. LÄHTEET	32
8. LIITTEET	32

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Eestinajokoira on pääasiassa jänistä, mutta myös kettua ja ilvestä ajava metsästyskoira. Koira on keskikokoinen, voimakasluustoinen ja kolmivärinen, harvemmin kaksivärinen. Säkäkorkeus tulee olla uroksilla 45-52 cm ja nartuilla 42-49 cm. Eestinajokoira on luonteeltaan erittäin riistaverinen, mutta kotioloissa tasapainoinen, eloisa ja ystävällinen. Metsästyksen lisäksi eestinajokoiran kanssa voi osallistua näyttely- ja ajokoetointiin, rotu soveltuu harrastuskaveriksi myös muihin koiraharrastuslajeihin mm. agilityyn, tokoon tai jäljestämiseen.

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Tämä jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) antaa tietoa eestinajokoiran luonneominaisuuksista, terveystilanteesta ja jalostuksesta, sekä käy lyhyesti läpi rodun alkuperää, saapumista Suomeen ja rodun tämänhetkistä tilaa Suomessa. JTO:ssa kerrotaan jalostuksen tavoitteista ja niistä toimenpiteistä, joilla tavoitteisiin pyritään.

Jalostuksen tavoiteohjelma tukee kasvattajien suunnitelmia tulevassa kasvatustyössään. Samalla JTO toimii tiedonlähteenä rotua harrastaville ja siitä kiinnostuneille. Jalostuksen tavoitteena on, että eestinajokoira säilyy terveenä, luonteeltaan ja ulkomuodoltaan rotumääritelmän mukaisena ja tyyppiltään metsästyskoirarotuna. Käyttöominaisuuksien sekä yhteiskuntakelpoisuuden säilyttäminen tulee ottaa huomioon jalostusvalinnoissa. Erityisesti harvalukuisilla roduilla tärkeimpiä jalostuksen tavoitteita on turvata rodun perinnöllinen monimuotoisuus.

Luonne ja käyttäytyminen, käyttöominaisuudet sekä ulkomuoto

Eestinajokoira on keskikokoinen, vankkarakenteinen metsästyskoira, jonka pääasiallisimmat levinneisyysalueet ovat Viro, Venäjä ja Suomi. Eestinajokoiralla on jäniksen ja ketun ajon lisäksi perinnöllisiä taipumuksia myös supin ja ilveksen sekä jopa suden ja karhun metsästyksen. Eestinajokoiran luonne on tasapainoinen, eloisa ja ystävällinen. Rauhallisesta ja lempeästä luonteestaan huolimatta rodun riistavietti on erittäin voimakas.

Luonteeltaan ja ulkomuodoltaan suomalaiset eestinajokoirat vastaavat hyvin rotumääritelmää.

Terveys ja lisääntyminen

Suomalaisen eestinajokoiran terveyttä on vaikea arvioida rodun vähäisen kannan vuoksi, mutta perinnöllisten vikojen ja sairauksien kannalta eestinajokoiraa pidetään rodun harrastajien parissa hyvinkin terveenä rotuna. Harrastajien ja kasvattajien kesken rodun terveydentilan kokonaisvaltainen tutkiminen ja mielenkiinto tutkimuksia kohtaan onkin selkeästi viime vuosina lisääntynyt.

Tätä tavoiteohjelmaa varten eestinajokoirille tehtiin keväällä 2018 oma Terveys- ja metsästysominaisuuskysely (liite 1), jonka tarkoituksena on kartoittaa eestinajokoirien terveystilannetta, sekä saada tietoa myös koirien luonteista ja käyttöominaisuuksista. Ensimmäisen kyselykierroksen tuloksia käytetään tässä jalostuksen tavoiteohjelmassa, ja tarkoituksena on jatkaa tiedon keräämistä samalla lomakkeella jokaisena JTO-kautena. Terveyskysely on laadittu yhteistyössä Eestin Kennelliiton eestinajokoira-työryhmän kanssa, ja sama kysely tullaan toteuttamaan myös Virossa jollakin aikavälillä. Näin saamme käyttöömmme vertailukelpoista tilastointia kummankin maan koirakannan osalta.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Jalostukseen soveltuva koira on rodunomainen sekä ulkomuodoltaan että käyttäytymiseltään eikä sillä ole arkielämää haittaavia vaivoja tai ominaisuuksia. Jalostukseen käytettävän koiran (narttu/urossa) suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi, jotta sen ja lähisukulaisten ominaisuuksista saadaan mahdollisimman varmaa tietoa jalostusta varten. Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan 5 vuotta. Perinnöllisen edistymisen saavuttamiseksi jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla ominaisuuksiltaan ja kokonaisuutena rodun keskitasoa parempia. (Kennelliiton yleinen jalostusstrategia 2018-2022.)

Eestinajokoirien jalostuksessa pyritään luonteeltaan tasapainoiseen ja terverakenteiseen koiraan, joka on metsästyskäytössä monipuolinen ajaen pääsääntöisesti jänistä ja kettua. Jalostuksen painopisteenä tulisi pitää hyvien metsästysominaisuuksien vahvistamista, päämääränä sitkeästi työskentelevä, tehokkaasti riistan löytävä ja jäljittävä sekä soinnukkasti haukkuva eestinajokoira. Käyttöominaisuuksien varmistamiseksi suositellaan jalostukseen käytettävän koiria, joilla on ajokoetulos. Metsästysominaisuuksien lisäksi on kiinnitettävä huomiota terveyteen, ulkomuotoon ja luonteeseen. Terveyden osalta suositellaan, että jalostukseen käytettäviltä koirilta olisi kuvattu ainakin lonkat ja kyynärpäät virallisin tuloksen. Koska rodun jalostuspohja on Suomessa melko suppea, tulee jalostuskäytössä päähuomio pitää mahdollisimman laajan materiaalin käytössä. Yksittäisiä koiria sekä samoja sukulinjoja tulisi käyttää harkiten jalostukseen.

Perinnöllisiä sairauksia tai vikoja omaavat koirat tulee jättää jalostuksen ulkopuolelle. Vian vakavuus huomioiden myös saman pentueen muiden yksilöiden jalostuskäyttöä tulee harkita tarkkaan.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Ensimmäiset tiedot ajokoirista on löydetty n. 4000 vuotta eKr. Tällöin muinaiset egyptiläiset kuvasivat sen ajan koiria piirroksissa. Niillä oli riippuvat korvat, ja ne ajoivat riistaa haukkuen. Ajokoirien suuri ryhmä koirasukujen piirissä kuuluu alun alkaen vanhaan maailmaa.

Virossa käytettiin metsästyksessä vuoteen 1914 asti pääasiassa niin kutsuttuja venäläis-puolalaisia ajokoiria ja kettuterriereitä. Niiden sekoituksista kehittyivät paikalliset ajokoirat. Suomenajokoiria tuotiin maahan 1920-luvulla, ja myös ne vaikuttivat paikallisten koirarotujen muotoutumiseen. Vuonna 1934 Virossa kiellettiin metsästäminen suuremmilla kuin 45 cm säkäkorkeudeltaan olevilla koirilla. Tuohon aikaan kaikki riista metsästettiin ajokoirien avulla, ja riistaeläimet olivat vähentyneet dramaattisesti. Säännöksellä yritettiin välttää ylimetsästystä. Tämä antoi viimeisen sysäyksen eestinajokoiran jalostukselle. Eestinajokoiran kehittämisessä on käytetty myös beaglea, sveitsinajokoiria (gewöhnlicher schweizer laufhund), luzerninajokoiria ja berninajokoiria (dreifarbig berner laufhund). Soveliaimmiksi osoittautuivat koirat, joissa oli paikallista ajokoiraa, beaglea ja sveitsinajokoiraa. Näiden rotujen vaikutus näkyy eestinajokoirassa tänäkin päivänä. Valitettavasti suurin osa jalostusmateriaalista tuhoutui sodan aikana.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Vuosina 1947–1954 tarkastettiin ja arvioitiin 2460 ajavaa koiraa, joukossa niin puhdasrotuisia kuin risteytettyjä ja täysin sekarotuisiakin. Syyskuuhun 1954 mennessä oli löydetty 48 suhteellisen samantyyppistä pienikokoista yksilöä, jotka esitettiin arviointitoimikunnalle 24.-26.10.1954. Tämän seurauksena Neuvostoliiton maatalousministeriön päätöksellä nro 161 (27.12.1954) rotumääritelmä hyväksyttiin virallisesti, ja se julkaistiin ensin Venäjäksi. Viron saavutettua itsenäisyyden Eestin Kennelliitto hyväksyi rotumääritelmän heinäkuussa 1998.

04.09.2019 FCI:n (Federation Cynologique Internationale) hallitus antoi eestinajokoiralle ns. väliaikaisen hyväksynnän FCI:n rotuna. Tämä on tärkeä päätös Virolle, koska rotu on Viron ainoa kansallinen koirarotu.

Eestinajokoiran tunnustamista edelsi pitkä ja intensiivinen valmistelutyö. 18.08.2018, tasan 100 eestinajokoiraa kokoontui yhteen juhlalliseen "Viron sata ajokoiraa" -tilaisuuteen Luigen näyttelyareenalle. Tilaisuus oli symbolinen lahja 100 vuotta täyttäneelle Viron tasavallalle. Kaukaisimmat osallistujat olivat matkustaneet Norjasta, Liettuasta ja Venäjältä. Viron kennelliiton tavoitteena oli koota yhteen vähintään 60 eestinajokoiraa, jotta FCI:n kansainväliset rotukoira-asiantuntijat voisivat tarkistaa koirat, tarkistaa olemassa olevan populaation jalostustandardit ja arvioida lopulta, puolletaanko eestinajokoiran kansainvälistä tunnustamista.

Väliaikainen status antaa eestinajokoirille oikeuden kilpailla kaikista tittleistä FCI:n arvonnäyttelyissä. CACIB:ia ei FCI vielä kuitenkaan vahvista ja näin ollen ne eivät voi myöskään tulla kansainvälisiksi valioiksi (C.I.B.). Virallisen statuksen lopullinen hyväksyminen vaatii vielä muutaman vuoden. Tästä eteenpäin eestinajokoirien sukutauluissa täytyy kuitenkin jo olla FCI:n logo.

Ensimmäiset koirat Suomessa ja koiramäärän kehitys

Suomeen ensimmäiset eestinajokoirat tuotiin vuonna 1986-87, uros Poiss SF17288/87 ja narttu Plika SF17289/87. Koirat ovat olleet melko läheistä sukua toisilleen sillä Plikan emä Kati NLP-4658 oli Poiss-uroksen sisko. Ensimmäinen pentue syntyi näille kahdelle (Poiss x Plika) vuonna 1988 ja toinen vuonna 1989. Ensimmäiseen pentueeseen syntyi 11 ja toiseen 10 pentua. Ensimmäisestä pentueesta käytettiin jalostukseen useampia yksilöitä. Koiramäärän kehitys on ollut siitä alkaen melko vaihtelevaa, pentueita on syntynyt pääosin 1-6 vuodessa, muutamana vuonna enemmän. Tuontikoiria on rekisteröity 0-11 vuodessa, useimmiten kuitenkin vain 0-1.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotujärjestö ja yhdistystoiminta

Eestinajokoirien rotujärjestönä toimii Suomen Ajokoirajärjestö-Finska Stövarklubben ry (SAJ-FSK ry). Rotujärjestö on maan suurin Suomen Kennelliiton alainen rotujärjestö, johon kuuluvat 41 eri rotua edustavat korkeajalkaiset ajokoirat FCI:n ryhmästä 6. Järjestössä on jäseniä nykyään noin 7000. Oulussa sijaitseva toimisto palvelee ajokoirasasioissa jokaisena arkipäivänä.

Ajatus eestinajokoirayhdistyksestä sai alkunsa kevättalvella 2006 erälle.net -keskustelupalstalla. Siellä toisilleen tuntemattomat eestinajokoiraharrastajat kirjoittivat kokemuksiaan ja innostuivat oman yhdistyksen perustamisesta. Ensimmäinen tapaaminen oli Laukaalla 2006, tällöin rodulle valittiin ensimmäinen jalostusneuvoja mutta itse yhdistys jäi vielä perustamatta. Vuonna 2007 perustettiin Suomen Ajokoirajärjestön eestinajokoirajaos, tällä mallilla jatkettiin vuoteen 2010 saakka jolloin perustettiin Kajaanissa Suomen Eestinajokoirayhdistys ry. Vuonna 2019 yhdistyksen kotipaikka vaihtui Kuopioon. Yhdistys on Suomen Ajokoirajärjestö ry:n sekä Suomen Kennelliitto ry:n jäsenyhdistys.

Suomen Eestinajokoirayhdistys ry:n jäsenmäärä ja sen kehitys näkyy alla olevassa taulukossa (taulukko 1). Joulukuussa 2019 Suomen Eestinajokoirayhdistys ry:llä oli 68 varsinaista jäsentä, joista 5 on ainaisjäseniä.

Taulukko 1. Suomen Eestinajokoirayhdistyksen jäsenmäärä vuosina 2010-2019.

Vuosi	Jäsenmäärä
2010	37
2011	40
2012	50
2013	48
2014	49
2015	74
2016	63
2017	51
2018	59
2019	68

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Suomen Ajokoirajärjestö ry vastaa alaistensa rotujen jalostuksesta, näin ollen myös eestinajokoirien jalostustoiminta kuuluu SAJ:n alaisuuteen. SAJ:n jalostustoimikunta seuraa rotujen ominaisuuksien kehittymistä koirien näyttely- ja koetulosten pohjalta niin käyttöpuolen kuin ulkomuodon suhteen, asettaa jalostustoiminnalle päämäärät, antaa kasvattajille jalostusneuvontaa sekä palkitsee vuosittain ansioituneet kasvattajat.

Jalostustoimikunta seuraa eestinajokoiran terveystilannetta ja pyrkii käytössä olevin menetelmin vähentämään eestinajokoiralla esiintyviä perinnöllisiä vikoja ja sairauksia sekä vastaa rodun tehollisen kannan ja geenipohjan säilymisestä riittävän laajana. Toimikunta valitsee myös

jalostusneuvojat kennelpiirien ehdotusten mukaan. Toimikunta järjestää jäsenistölle ajokoir- ja kettukoirapäivät sekä kasvattajakursseja muutaman vuoden välein.

Suomen Eestinajokoirayhdistys ry:llä on ollut oma jalostusneuvoja yhdistyksen perustamisesta lähtien, vuodesta 2010. Tällä hetkellä omaa jalostusneuvojaa ei kuitenkaan virallisesti ole, mutta suunnitteilla on perustaa rodulle useamman henkilön muodostama jalostustoimikunta. SAJ:n osuus eestinajokoirien jalostusneuvontaan on ollut hyvin vähäinen, eikä heiltä ole tulossa edustajaa myöskään suunnitteilla olevaan uuteen eestinajokoirien jalostustoimikuntaan.

Suomen Eestinajokoirayhdistys ry:n tarkoituksena on kehittää ja ylläpitää eestinajokoiran käyttöominaisuuksia sekä rotumääritelmän mukaista ulkomuotoa. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Suomessa puhdasrotuisten ja terveiden eestinajokoirien kasvatusta ja jalostusta sekä niiden käyttöä ja tunnetuksi tekemistä. Tarkoituksensa edistämiseksi yhdistys julkaisee jäsentiedotetta, ylläpitää www-sivuja, järjestää näyttelyitä, kokeita, kilpailuja ja tapaamisia tarpeen mukaan, tarjoaa kasvattajille jalostusneuvontaa sekä kerää ja tallettaa tietoa rodun nykytilanteesta.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen (alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suoja monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin ja autoimmuunitauteihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminen ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.

Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät geeniversionsa vähitellen koko rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä geeniversiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä geeniversiota ole.

Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimäärästä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20 - 50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. (MMT Katariina Mäki 5.8.2013.)

Monimuotoisuutta turvaava suositus eestinajokoiralla tarkoittaisi 5,95 jälkeläistä per jalostukseen käytettävä koira. Yhtä koiraa tulisi siis käyttää jalostukseen ainoastaan kerran, jos maahamme halutaan rakentaa geneettisesti mahdollisimman monimuotoinen eestinajokoirakanta. Käytännössä näin tiukka raja on kuitenkin melko mahdoton. Suosituksena voidaan kuitenkin pitää, että samaa

koiraa käytettäisiin jalostukseen maksimissaan kaksi kertaa, samoja yhdistelmiä ei toistettaisi ja pentuesisaruksille tulisi valita erisukuiset kumppanit.

Oheisessa taulukossa (taulukko 2) on Suomessa aikavälillä 2006-2019 rekisteröidyt eestinajokoirat. Rodun rekisteröintimäärät ovat Suomessa pysyneet suurin piirtein samoina viimeisen neljäntoista vuoden ajan tuontikoirien määrän ollessa jatkuvasti vähäinen (1-2 kpl /vuosi). Tarkastelujaksolla 2006-2019 on rekisteröity keskimäärin 33 eestinajokoiraa per vuosi. Edellisen JTO:n 10 vuoden (1996-2005) tarkastelujakson aikana rekisteröitiin keskimäärin vain 18 pentua vuodessa, joten rekisteröintimäärät ovat olleet mukavassa kasvussa.

Taulukko 2. Eestinajokoirien rekisteröintitiedot Suomessa neljäntoista viime vuoden ajalta 2006-2019. (SKL KoiraNet 2.9.2019)

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Pennut (kotimaiset)	19	13	33	52	43	37	36	13	33	28	33	38	52	42
Tuonnit	1	1	0	0	2	1	4	1	1	1	5	2	4	0
Rekisteröinnit yht.	20	14	33	52	45	38	40	14	34	29	38	40	56	42
Pentueet	3	2	6	7	6	5	4	2	6	5	6	6	10	7
Pentuekoko	6,3	6,5	5,5	7,4	7,2	7,4	9,0	6,5	5,5	5,6	5,5	6,3	5,2	6,0
Kasvattajat	3	2	6	7	5	5	4	2	5	5	6	4	9	7
Urokset														
- kaikki	3	2	5	7	5	5	4	2	6	4	5	5	10	6
- kotimaiset	2	1	4	4	3	4	3	2	4	4	4	4	8	4
- tuonnit	1	1	1	0	1	0	0	0	2	0	1	1	1	2
- ulkomaiset	0	0	0	3	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5v	5v 3kk	3 v 7 kk	4 v 9 kk	2 v 6 kk	3 v 10 kk	4 v 2 kk	4 v 2 kk	3 v 9 kk	2 v 10 kk	2 v 6 kk	3 v 4 kk	6 v 2 kk	6 v 4 kk
Nartut														
- kaikki	3	2	6	7	6	5	4	2	6	5	6	6	10	7
- kotimaiset	3	2	4	7	5	3	3	1	4	5	4	1	8	5
- tuonnit	0	0	2	0	1	2	1	1	2	0	2	5	2	2
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3v 5kk	4v 9kk	5 v 2 kk	5 v 6 kk	4 v 2 kk	5 v 1 kk	4 v 4 kk	4 v 3 kk	4 v 7 kk	3 v	3 v 11 kk	5 v 2 kk	4 v 9 kk	3 v 10 kk

Isoisät	6	3	9	12	8	8	6	4	11	8	10	9	13	10
Isoäidit	6	3	11	12	7	9	7	4	12	7	10	10	15	9
Tehollinen populaatio	22 (61%)	23 (55%)	27 (56%)	24 (55%)	20 (59%)	20 (59%)	19 (56%)	21 (55%)	25 (54%)	27 (50%)	28 (48%)	24 (50%)	21 (50%)	14 (47%)
Sukusiitos-prosentti	2,03 %	0,99 %	0,85 %	1,60 %	1,68 %	1,29 %	2,50 %	0,54 %	1,46 %	5,01 %	1,51 %	0,90 %	3,71 %	2,89 %

Tarkastelujakson aikana jalostukseen käytettyjen koirien ikä on vaihdellut vajaasta kolmesta vuodesta reiluun kuuteen vuoteen. Ikähaitari on ollut uroksilla hieman laajempi kuin nartuilla, joilla keskimääräinen jalostusikä sijoittuu 3 vuodesta 5,5 vuoteen. Tämä kertoo arvion keskimääräisestä rodun sukupolven pituudesta.

Taulukossa 2 esitetty **tehollinen populaatiokoko** kuvaa kannan jalostuspohjan laajuutta. Tehollinen koko lasketaan sukupolvittain, ja se on aina pienempi kuin varsinainen koirien lukumäärä. Tehollinen koko voi olla suuruudeltaan korkeintaan jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärä kerrottuna neljällä. Mitä pienempi tehollinen populaatio on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu. Tehollinen populaatio kuvaa siis myös kannan geenihävikkiä, mikä tarkoittaa monimuotoisuuden häviämistä ja esimerkiksi tautien ja tulehdusten vastustuskyvyn alenemista. Turvallinen tehollinen koko on vähintään 100-200. Jos tehollinen koko on alle 50 - 100, rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa liian nopeasti ja perinnöllistä vaihtelua häviää niin, ettei luonto pysty tasapainottamaan tilannetta. Silloin on keskityttävä säilyttämään mahdollisimman monen yksilön geenejä käyttämällä niitä kertaalleen jalostukseen. Pienelle, suureksi osaksi tuontivanhemmille perustuvalla kannalla, kuten eestinajokoiria, ei tehollista kokoa ole kuitenkaan mielekästä laskea. Jalostuspohjan laajuutta voidaan kuitenkin kuvata muilla tavoin, esimerkiksi jalostusurosten ja –narttujen lukumäärän, sukulaisuussuhteiden sekä jälkeläismäärien avulla.

Jos perinnöllistä monimuotoisuutta menetetään, sitä saadaan takaisin ainoastaan roturisteytysten avulla. Kerran kertynyt rodun sisäinen sukulaisuus ei koskaan pienene ilman risteytyksiä tai rotuun ottoja, mutta sen kertymistä voidaan merkittävästi hidastaa. Mitä pienempi on populaation tehollinen koko (jalostukseen käytettyjen yksilöiden määrä), sitä nopeampaa on rodun geneettinen köyhtyminen. Jotta nousu saataisiin pysymään minimissään, mahdollisimman montaa rodun yksilöä tulisi käyttää jalostukseen, ja kohti tätä tavoitetta päästään rajaamalla yksittäisten koirien käyttöä.

Sukusiitos

Sukusiitoksen välttämiseksi ja geneettisesti monipuolisen kannan aikaansaamiseksi uroksia, narttuja ja eri sukulinjoja tulee käyttää mahdollisimman tasaisesti siitokseen. Jalostuksessa on käytettävä kaikkia jalostuskelpoisia yksilöitä. Yksittäisen koiran pentuemääräksi voidaan suositella korkeintaan kaksi, eikä samojen yhdistelmien toistamista suositella. Kannan tulee siis koostua mahdollisimman erisukuisista koirista. Nämä toimet edistävät kannan terveyttä ja elinvoimaisuutta.

Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär-parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa

sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %. Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa yleisesti suositellaan neljän-viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %.

Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulupaikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan. (MMT Katariina Mäki 5.8.2013.)

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Vuosina 2006-2019 eestinajokoirien jalostusyhdistelmien sukusiitoksen keskiarvo on jalostustietojärjestelmän mukaan ollut 1,925%. Viimeisen viiden vuoden tarkastelujaksolla sukusiitoksen keskiarvo on ollut 1,43%. Sukusiittoisuus ei siis ole varsinaisesti ongelma tässä rodussa, mutta pienessä kannassa siitä saadaan nopeasti tulemaan ongelma. Tämä vältetään ja mahdollista sukusiitosnopeutta ja sukulaisuuden kertymistä hidastetaan käyttämällä mahdollisimman suurta osaa rodun koirista ja eri sukulinjoista jalostukseen sekä tasaamalla yksilökohtaisia jälkeläismääriä. Yksittäisten koirien liiallinen jalostuskäyttö aiheuttaa satunnaista geenimuotojen häviämistä koiraroduista. Ongelmia koituu myös seuraavassa sukupolvessa – kun iso osa jalostusikäisistä yksilöistä onkin saman koiran jälkeläisiä, on sukusiitosta jo vaikeampi välttää. Lähisukuisten koirien astuttaminen keskenään lisää samaperintäisyyttä, eli samanlaisten geenimuotojen esiintymistä yhdellä yksilöllä. Samaperintäisyys on erityisen haitallista, jos kummaltakin vanhemmalta peritty geenimuoto sattuu aiheuttamaan perinnöllistä sairautta. Eriperintäinen yksilö puolestaan on perinyt vanhemmiltaan erilaiset geenimuodot. Useita erilaisia geenimuotoja kantava populaatio, esimerkiksi koirarotu, säilyttää helpommin korkean eriperintäisyyden tason.

Taulukoissa 3 ja 4 on esitetty neljäntoista viime vuoden aikana jalostukseen käytetyt koirat sekä niiden pentumäärät. Pienessä kannassa jo muutaman pentueen suuruiset jälkeläismäärät vaikuttavat suuresti koko kantaan, varsinkin, kun käytetyimpien koirien joukossa on keskenään läheistä sukua olevia koiria.

Taulukko 3. Vuosina 2006-2019 jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta, niiden pentumäärät sekä prosenttiosuus kaikista ajanjaksona rekisteröidyistä eestinajokoirista. (SKL KoiraNet 18.12.2019)

#	Uros	Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	JAHISARV SAALOMON	4	27	5,65%	6%	4	38	4	27
2	MAFFI'S VOITON OPA	3	27	5,65%	11%	4	30	3	27
3	VITO	4	26	5,44%	17%	11	65	4	26
4	TALASPURON IVO	2	20	4,18%	21%	4	25	2	20
5	JAHISARV POMBI	3	18	3,77%	25%	5	30	3	18
6	URKKALAMMEN MARSKI	2	16	3,35%	28%	1	8	2	16
7	UPI	3	16	3,35%	31%	2	13	3	16
8	ELVIS	2	15	3,14%	35%	2	15	2	15
9	ANDI	2	14	2,93%	37%	0	0	2	14
10	OJAN KALLE	2	13	2,72%	40%	4	25	3	17
11	UKONHARJUN SIMO	2	13	2,72%	43%	0	0	2	13
12	KÖSSI	3	13	2,72%	46%	2	16	3	13
13	TALASPURON TOPI	2	13	2,72%	48%	1	8	2	13
14	LENNART	2	11	2,30%	51%	5	23	7	40
15	OJAN SISSI	2	11	2,30%	53%	3	16	3	16
16	RUSKAPOLUN URHO	2	11	2,30%	55%	0	0	2	11
17	PADI	1	10	2,09%	57%	0	0	1	10
18	X-TUKS	1	10	2,09%	59%	5	34	1	10
19	MATKAKOSKEN LAPINÄIJÄ	2	10	2,09%	62%	0	0	2	10
20	EETU	2	10	2,09%	64%	3	18	2	10

Neljätoista (14) urosta on käytetty tuottamaan 51 % ajanjakson pennuista (taulukko 3). Muutamia uroksia on käytetty jalostukseen enemmän kuin kahden pentueen verran, mikä on näin pienilukuisessa rodussa liikaa ja kaventaa huomattavasti rodun jalostuspohjaa. Aiemmin mainittu 5% rodun neljän vuoden yhteenlaskettujen rekisteröintien määrästä oleva elinikäinen jälkeläissuositus on eniten käytetyllä uroksella Lennartilla 6 kertainen eli noin 30% (40 pentua) ja yli nelinkertainen kolmella seuraavaksi eniten käytetyllä uroksella Jahisarv Saalomonilla (27 pentua), Maffi's Voiton Opalla (27 pentua) ja Vitolla (26 pentua). Jälkeläissuositus 5 % olisi vuosien 2016-2019 rekisteröinneistä (taulukko 2) laskettuna 6 pentua koko koiran eliniän aikana.

Narttujen osalta tilanne on parempi, vain kahdella on kolme pentuetta, muilla 1-2. Silti useamman nartunkin jälkeläismäärä nousee melko korkeaksi jo ensimmäisen polven jälkeläisten osalta, saati toisen polven jälkeläisten määrän suhteen huomioiden rodun kokonaisrekisteröintimäärät.

Taulukko 4. Vuosina 2006-2019 jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua, niiden pentumäärät sekä prosenttiosuus kaikista ajanjaksona rekisteröidyistä eestinajokoirista. (SKL KoiraNet 18.12.2019)

#	Narttu	Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	OJAN KIPI	3	21	4,39%	9	59	3	21
2	MARTA	3	21	4,39%	7	47	3	21
3	LADA PATHFINDER AADA	2	19	3,97%	3	21	2	19
4	RUSKAPOLUN SISU	2	18	3,77%	4	25	2	18
5	URKKALAMMEN MOONA	2	17	3,56%	1	5	2	17
6	SELAMIIN ALMA	2	16	3,35%	1	8	2	16
7	JAHISARV ADOONIS APSA	2	16	3,35%	1	8	2	16
8	VIIVI	2	15	3,14%	5	36	2	15
9	RUSKAPOLUN UNNA	2	14	2,93%	0	0	2	14
10	HETA	2	13	2,72%	1	6	2	13
11	TESSA	2	13	2,72%	3	19	2	13
12	JAHISARV LEXELLI	2	13	2,72%	6	33	2	13
13	TINKA	2	12	2,51%	0	0	2	12
14	OJAN KIKI	2	11	2,30%	2	12	2	11
15	TEISI	1	11	2,30%	0	0	1	11
16	RODIGAN TIITU	2	11	2,30%	2	18	2	11
17	OJAN RIINA	2	10	2,09%	3	18	2	10
18	RILLA	1	10	2,09%	4	27	1	10
19	PEPPI	1	10	2,09%	1	6	1	10
20	ALLA	2	9	1,88%	2	12	3	13

Yksittäisten koirien pentu-/ pentuemäärän lisäksi vaikutusta on jalostukseen käytettyjen koirien sukulaisuudella, jota on esitelty alla viimeisten 14 vuoden aikana 20 käytetyimmän uroksen ja nartun osalta. Tämän perusteella voidaan todeta runsaimmin käytettyjen koirien olevan hyvin pitkälti sukua keskenään, sillä niillä on usein sekä yhteisiä vanhempia että isovanhempia ja muutamat ovat vielä keskenään täyssisaruksia.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Vanhempi ja jälkeläinen/jälkeläiset:

Jahisarv Saalomon	-	Ruskapolun Sisu, Rilla, Peppi
Maffi's Voiton Opa	-	Tessa, Teisi
Vito	-	Talaspuron Ivo, Talaspuron Topi
Talaspuron Ivo	-	Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna
Jahisarv Pombi	-	Vito
Ojan Kalle	-	Ojan Kipi
Kössi	-	Selamiin Alma

Lennart	-	Tinka
Ojan Sissi	-	Upi
X-Tuks	-	Ukonharjun Simo
Ojan Kipi	-	Talaspuron Ivo, Talaspuron Topi
Marta	-	Urkkalammen Marski, Urkkalammen Moona
Lada Pathfinder Aada	-	Ojan Kipi
Ruskapolun Sisu	-	Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna
Viivi	-	Upi, Rilla, Peppi
Jahisarv Lexelli	-	Kössi, Heta
Tessa	-	Matkakosken Lapinäijä
Ojan Kiki	-	Tinka
Rodigan Tiitu	-	Ruskapolun Sisu
Rilla	-	Ukonharjun Simo

Isovanhempi & jälkeläinen/jälkeläiset:

Jahisarv Saalomon	-	Ukonhajun Simo, Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna
Maffi's Voiton Opa	-	Matkakosken Lapinäijä
Vito	-	Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna
Jahisarv Pombi	-	Talaspuron Ivo, Talaspuron Topi
Ojan Kalle	-	Talaspuron Ivo, Talaspuron Topi
Ojan Kipi	-	Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna
Lada Pathfinder Aada	-	Talaspuron Ivo, Talaspuron Topi
Viivi	-	Ukonharjun Simo
Jahisarv Lexelli	-	Selamiin Alma
Rodigan Tiitu	-	Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna

Täyssisaruksia:

Urkkalammen Marski & Urkkalammen Moona
 Ojan Kalle & Ojan Kiki & Ojan Riina
 Peppi & Rilla
 Talaspuron Ivo & Talaspuron Topi
 Ruskapolun Urho & Ruskapolun Unna

Puolisisaruksia:

Jahisarv Saalomon & Jahisarv Adoonis Apsa
 Jahisarv Pombi & Jahisarv Lexelli
 Lada Pathfinder & Alla
 Ruskapolun Sisu & Rilla, Peppi
 Tessa & Teisi
 Upi & Rilla, Peppi
 Kössi & Heta
 Ukonharjun Simo & Ruskapolun Urho, Ruskapolun Unna

Rodun populaatiot muissa maissa

Virossa vuosina 01.01.2000-04.02.2016 rekisteröitiin Eestin Kennelliittoon yhteensä 796 eestinajokoiraa, keskimäärin 47 koiraa per vuosi. Vuosina 2010-2019 on rekisteröity 461 eestinajokoiraa Viron EST-rekisteriin, keskimäärin 46 per vuosi. Tuontikoiria rekisteröidyistä on ollut vuosina 2010-2015 2 kpl ja vuoden 2015 jälkeen 6kpl. Vuosina 2010-2019 pentueita on ollut 74 kpl, joista 36 pentuetta on rekisteröity ilman kennelnameä. Kennelnimellisiä kasvattajia on kyseisellä aikavälillä ollut Virossa 8kpl. Eniten pentuja vuosina 2010-2019 ovat rekisteröineet kennel Jahisarv (14 pentuetta), kennel Sakste (9 pentuetta) ja kennel Valgekihv (4 pentuetta).

Venäjällä rotu on erityisen suosittu varsinkin maan Euroopan puoleisissa osissa. Venäjän RKF-rekisteriin on rekisteröity vuosina 2013-2016 yhteensä 569 eestinajokoiraa, keskimäärin 143 koiraa per vuosi. Todellisuudessa eestiläisiä on Venäjällä huomattavasti enemmän koska suuri osa metsästysrotuisista koirista rekisteröidään MKL-rekisteriin ja tämän rekisterin tietoja emme onnistuneet saamaan. FCI tunnustaa ja rekisteröi vain RKF-rekisteröidyt koirat ja tästä johtuen uusien sukulinjojen tuonti Venäjältä on haastavaa.

Myös Valko-Venäjällä on jo oma pieni populaatio eestinajokoiria. Tämän maan lukuja emme saaneet käyttööme. Ensimmäinen BCU-rekisteröity koira on tuotu Suomeen syksyllä 2019 mutta sitä ei ole vielä rekisteröity Suomen Kennelliiton rekisteriin.

Ruotsissa ja Norjassa on tiettävästi myös muutamia eestinajokoiria ja kiinnostus rotua kohtaan on näissäkin maissa kasvussa.

Yhteenveto rodun jalostuspohjan laajuudesta

Eestinajokoiran jalostuspohjan laajuus Suomessa on edellä esitetyn perusteella melko kapea. Jalostuspohjaa kaventaa samojen sukulinjojen runsas käyttö, mutta pienilukuisen kannan vuoksi sitä on mahdotonta kokonaan välttää. Sen laajentamiseen tarvittaisiin useampia eri sukulinjoista olevia tuontikoiria muualtakin kuin Virosta, mistä tällä hetkellä suurin osa koiristamme polveutuu. Erityisesti Venäjällä olisi olemassa uusia sukulinjoja, mutta kyseisen maan rekisteröintikäytännön vuoksi Venäjältä tuonti on haastava prosessi.

Eestinajokoiralla ei ole PEVISA-ohjelmaa eikä näin ollen myöskään jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmän mukaan eestinajokoiran käyttäytymisen tulee olla tasapainoista, eloisaa ja ystävällistä. Rotumääritelmässä eestinajokoiraa kuvaillaan sitkeästi työskentelevänä ja soinnukkaasti haukkuvana rotuna. Vakavana virheenä mainitaan epävarmuus tai hermostuneisuus. Hylkääviä virheitä ovat vihaisuus tai arkuus.

Rodun käyttötarkoitus on jäniksen, ketun ja myös ilveksen metsästyksen käytettävä ajokoiraa.

Eestinajokoiria on säilynyt pääasiassa metsästyksen käytettävänä rotuna eikä jakautumista eri linjoihin ole tapahtunut (esimerkiksi näyttely- ja käyttölinjaisiin koiriin).

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Koiran hyvä luonne merkitsee usein eri asioita eri ihmisille. Rodunomaisesta luonteesta tulisi olla kuitenkin melko yhtenevä käsitys. Eestinajokoirilla ei ole ilmennyt huomauttamista luonneominaisuuksien osalta.

Tiedämme luonteella olevan vaikutusta myös käyttöominaisuuksiin. Käyttöominaisuudet perustuvat perinnölliseen taipumukseen reagoida ärsykkeisiin ja toimia tietyillä tavoilla. Voidaan olettaa, että käytöksen perusteella saadaan jonkinlaista tietoa koiran luonneominaisuuksista, mutta luonneominaisuuksien tarkka mittaaminen on kuitenkin vaikeaa. On olemassa koiria, jotka eivät viihdy näyttely-ympäristössä, viihtymättömyyden näkyessä erilaisina käytöshäiriöinä. Samat koirat saattavat käyttäytyä koetilanteessa metsässä täysin poikkeavasti näyttelytilanteisiin verrattuna, hyväksyen mm. vieraat ihmiset sekä mahdolliset muut häiriötekijät.

Eestinajokoiran tulee olla aina iloinen ja miellyttävä; tasapainoinen, rauhallinen, viisas ja aktiivinen. Sen tulee myös olla ystävällinen eikä koskaan aggressiivinen. Tämäkin rotu vaatii kuitenkin huolellista sosiaalistamista ja uusiin asioihin totuttamista. Eestinajokoiria tulee hyvin toimeen muiden koirien kanssa. Se rakastaa ihmisen huomiota eikä yleensä viihdy yksin. Eestinajokoiria tarvitsee paljon liikuntaa, se on energinen ja kestävä työkoira.

Ajokoiran luonteenpiirteitä voidaan miettiä myös Suomen Kennelliiton luonnetestitermeihin pohjaten. Luonnetestissä käytetyt termit taistelutahto, kovuus vs. pehmeys ja hermorakenne ovat tärkeitä ajokoirallekin. Esimerkiksi liiallinen pehmeys ja huono hermorakenne tekevät ajokoirasta käyttökelvottoman ja nämä näkyvät kotikoirallakin helposti: koira oppii elämänsä varrella pelkäämään monia asioita eikä pääse peloistaan yli vanhemmallakaan iällä. Moni tavanomainenkin tilanne voi aiheuttaa tällaisen koiran hermostumisen ja stressaantumisen. Taistelutahtoa mitataan luonnetestissä niin kutsutulla rättilekillä, mutta ajokoiralla sen voidaan ajatella tarkoittavan koiran sitkeyttä ja periksiantamattomuutta. Koiran käyttäytymistä arvostellaan näyttelyissä ja ajokokeissa, jotka mittaavat käyttöominaisuuksia. Myös ajokokeiden maastokortissa on nykyään luonnetta kuvaava hallittavuussarake. Jokaisen kasvattajan on itse mielessään pohdittava, painottaako hän ajokokeissa vai näyttelyissä annettavaa luonnearviota jalostusvalinnoissaan. Selvää tietenkin on, ettei jalostukseen voi hyväksyä selvästi näkyvää arkuutta tai vihaisuutta. Arkuudelle on monissa tutkimuksissa saatu suuri periytymisaste (luokkaa 0,4-0,5), joten on erityisen perusteltua välttää arkojen ja hermorakenteeltaan heikkojen koirien käyttö.

Virosta saatujen tietojen mukaan eri maiden populaatioilla ei ole luonteissa eroja. Tämä selittynee sillä että valtaosa Suomessa olevista eestinajokoirista polveutuu Viron koirakannasta.

Vain yksi eestinajokoiria on käynyt luonnetestissä, vuonna 2015 syntynyt uros läpäisi testin +125 pisteellä syksyllä 2019. Yhden tuloksen perusteella ei voida rodulle tehdä luonneprofilointia.

4.2.3 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Eestinajokoira on rotumääritelmän mukaan käyttötarkoitukseltaan jäniksen, ketun sekä ilveksen metsästyksen käytettävä ajokoira. Monet käyttävät eestinajokoiraan myös supin ja muun pienriistan sekä jopa villisian, suden ja karhun metsästyksen. Hirvieläinten ajattaminen eestinajokoiralla on rodun säkäkorkeuden perusteella kiellettyä.

Ajokokeet

Eestinajokoiralla on oikeus osallistua jäniksen-, ketun- sekä ilveksenajokokeisiin. Jäniksenajokokeet (AJOK tai BEAJ) ja ketunajokokeet (KEAJ) voidaan järjestää joko yksipäiväisenä tai kokokaudenkokeena. Ilveksenajokoe (IAJOK) järjestetään koko ilveksen metsästyskauden mittaisena kokeena 1.12.-28.2. Ajokokeissa ei vahingoiteta ajettavaa riistaa.

Ajavan koiran työ on fyysisesti ja henkisesti rasittava ja pitkäkestoinen. Suomessa ajava koira joutuu alkusyksystä työskentelemään usein kuivissa ja lämpimissä olosuhteissa. Loppusyksystä työn rasittavuutta lisää monesti sateiset säät ja talvella paksu lumikerros tuo suurimmat haasteet. Käyttökelpoisen eestinajokoiran on selviydyttävä tällaisista vaihtelevista olosuhteista moitteitta.

Jäniksenajokokeet

Ajokokeiden tarkoituksena on ajavien koirien jäniksen ajo-ominaisuuksien selville saaminen jalostusta varten, harrastajien ja heidän yhteistoiminnan kehittäminen sekä kilpailumahdollisuuksien tarjoaminen. Ajokokeessa ajokoiralla on haku-aikaa 240 minuuttia. Sen kuluessa ajokoiran pitäisi saada kaksi ajoa koepäivän aikana. Kumpikin ajoaika on 120 minuuttia eli kaksi tuntia. Ajoajan ajoaika lasketaan siten, että 120 minuutista vähennetään kaikki yli viisi minuuttia kestäneet hukat.

Jäniksenajokokeessa ajokoira saa ajoajasta enintään 70 pistettä (70 x ajominuuttien määrä: 240). Lisäksi se saa enintään 30 pistettä eri ominaisuuksista (haku, haukku ja ajotaito). Määrätietoisesta ja tarmokkaasta, yöjäljellä nopeasti ajoon johtavasta hausta saa korkeimmat pisteet. Haukun tärkein ominaisuus on kuuluvuus. Ajotaidon valtteja ovat ajovarmuus, hyvä estetyöskentely ja ajon etenevyys.

Ajokoira voi saada myös tappiopisteitä: hakulöysyydestä 0-10 ja ajolöysyydestä 0-10. Tappiopisteitä hakulöysyydestä tulee, jos koira haukkuu jäniksen yöjäljellä eli haukkuu ennen kuin ajo alkaa. Ajolöysyydestä niitä annetaan, jos koira haukkuu ilman jälkeä, kertaa jo ajamaansa jälkeä tai ajaa takajälkeen. Mikäli tappiopisteisiin johtanut virhe on suuri, voidaan ajokoira sulkea kokeesta. Ajokokeissa kerätty tieto tallennetaan Suomen Kennelliiton virallisiin tietokantoihin.

Suomessa ajokoira saa osallistua ajokokeeseen ilman näyttelytulosta, kunnes se ajaa ykköspalkinnon. Tämän jälkeen ajokoeura voi jatkua vasta, kun koira on saanut virallisesta näyttelystä laatuarvostelupalkinnon. Käyttövalionarvon (FIN KVA) koira saa, kun se on ajanut kahden eri koekauden aikana vähintään neljä ykköspalkintoa joista vähintään kaksi pitää olla ajettuna paljaan maan ja yksi myös lumikeliltä. Koko kauden kokeesta hyväksytään yksi BEAJ-1 palkinto. Suomen Kennelliitto myöntää ajokoiralle käyttövalionarvot, jos koiralla on koeykköspalkintojen lisäksi näyttelystä vähintään laatumaininta H (hyvä).

Jäniksenajokokeissa eestinajokoirat kilpailevat AJOK-säännöillä mutta koesuoritus arvostellaan ja pisteytetään BEAJ-muodossa. Tämä muutos astui voimaan vuonna 2011, aiemmin käytettiin pelkästään suomenajokoirien mukaista AJOK-pisteytystä.

Eestinajokoirien pisterajat:

BEAJ-1 60 pist.

BEAJ-2 50 pist.

BEAJ-3 40 pist.

Eestinajokoirille järjestetään rodun viralliset SM-kokeet (AJOMESTARI) vuosittain. Rodun mestari saa AJOMESTARI-tittelin esim. AM-19.

Ketunajokokeet

Eestinajokoirilla on mahdollisuus osallistua myös ketun- ja ilveksenajokokeisiin. Kettu- ja ilveskokeissa säännöt ja pisterajat on kaikille roduille samat. Ajokoiran työskentelyaika ketunajokokeessa on enintään seitsemän tuntia. Se muodostuu haku- ja ajotyöskentelystä. Hakutyöskentelyaika on enintään neljä tuntia ja ajotyöskentelyaika kolme tuntia. Ajotyöskentelyaikana ajokoiraa voi saada ajoaikaa enintään 120 minuuttia. Ketunajossakin ajoajasta vähennetään yli viiden minuutin hukat.

Ajokoiraa voi ketunajokokeessa saada ajoajasta enintään 30 pistettä (neljä ajominuuttia antaa yhden pisteen), ominaisuuspisteitä yhteensä enintään 70 pistettä. Suurin pistemäärä on sata.

Omaisuuksipisteitä annetaan seuraavasti:

- Haku - hakuvarmuus ja tehokkuus 1-10
- hakunopeus ja eteneminen 1-10
- metsästysinto ja hakusitkeys 1-10
- hakutyöskentelyn yleisvaikutus 1-10
- Ajo - ajon sujuvuus ja nopeus 1-10
- metsästysinto ja ajotyöskentelyn yleisvaikutus 1-10
- Haukku - haukku 1-10

Palkintosijoihin oikeuttavat pisteet:

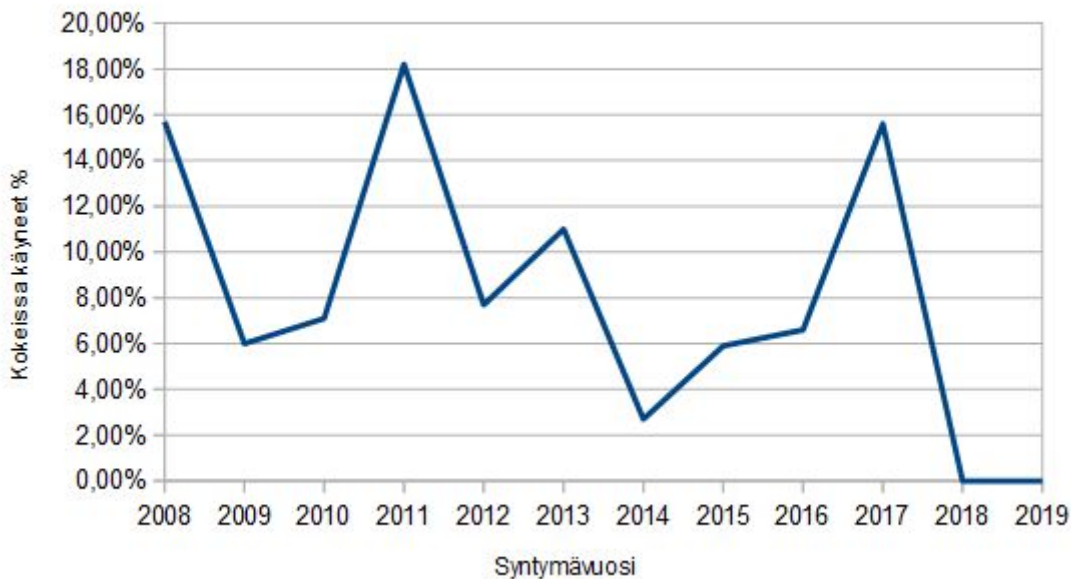
KEAJ-1 75 pist.

KEAJ-2 60 pist.

KEAJ-3 50 pist.

Kettukäyttövalionarvon (FIN KVA-K) koira saa, kun se on ajanut kahden eri koekauden aikana vähintään neljä ykköspalkintoa. Koko kauden kokeesta hyväksytään yksi KEAJ-1.

Ajokokeissa käyvien eestinajokoirien määrä on ollut kautta aikain liian vähäinen luotettavien jalostuksellisten tietojen keräämiseen. Kaaviossa 1 näkyy vuosina 2008-2019 syntyneiden kokeissa käyneiden koirien prosenttiosuus kunakin vuonna syntyneistä koirista. Tuolla ajanjaksolla on kokeissa käyneiden koirien määrä pysytellyt pääasiassa alle kymmenen prosentin. Taulukon loppupää tulee asian suhteen vielä muuttumaan koirien nuoresta iästä johtuen. Suurin osa koekäynneistä on ollut AJOK/BEAJ, kolme KEAJ-tulosta.

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
15,7%	6,0%	7,1%	18,2%	7,7%	11,0%	2,7%	5,9%	6,6%	15,6%	0,0%	0,0%

Kaavio 1. Kokeessa käyneiden koirien osuus vuosina 2008-2019 syntyneistä koirista. (SKL KoiraNet 16.12.2019)

Agility

Agility on vauhdikas koirien esteratakilpailu. Laji on avoin kaikille roduille ja myös sekarotuisille.. Agilityssä ihminen ohjaa koiran virheettömästi ja mahdollisimman nopeasti tuomarin suunnitteleman radan läpi. Ratatyyppejä on kaksi: agilityrata ja hyppyrata. Radalla on yleensä 12-10 estettä. Agilityssä koirat jaetaan kolmeen tasoluokkaan, joista 1-luokka on tarkoitettu aloitteleville kilpailijoille. Tässä luokassa menestyneet nousevat 2-luokkaan ja siitä vuorostaan 3-luokkaan. Tässäkin lajissa voi sekarotuisia lukuunottamatta valioitua (FI AVA tai FI AVA-H).

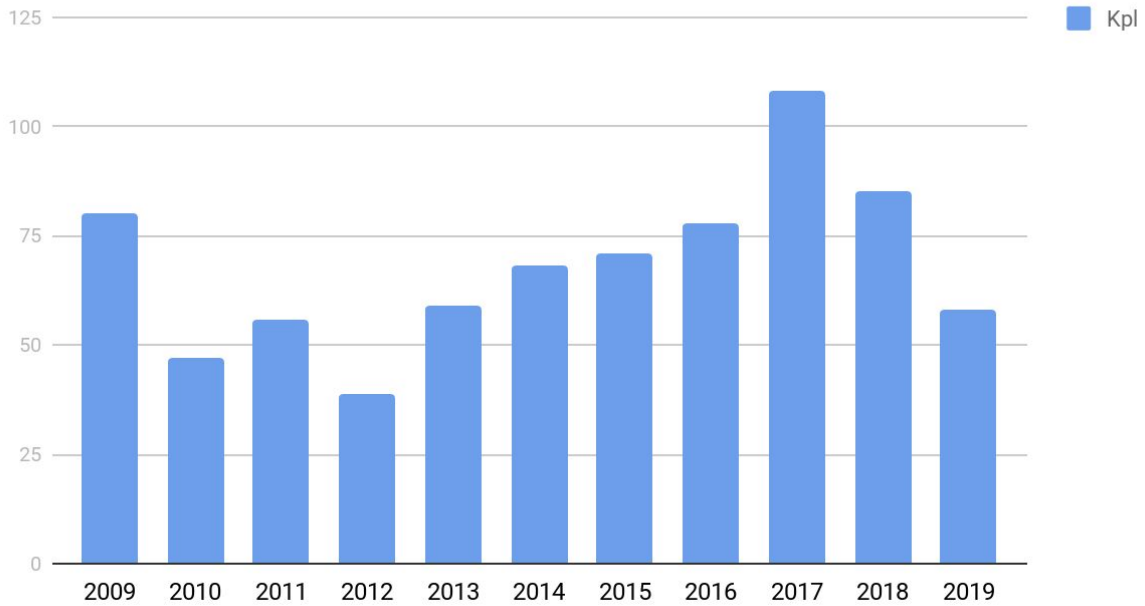
Myös eestinajokoirien kanssa tiedetään harrastettavan agilitya, varsinkin metsästyskauden ulkopuolella laji tarjoaa mukavaa yhteistä tekemistä ja pitää koiran peruskuntoa yllä. Kahdella koiralla on jopa virallisia tuloksia, toinen kisaa 1-luokassa ja toinen 3-luokassa. Vuonna 2017 on startattu radalle 36 kertaa, vuonna 2018 34 kertaa ja vuonna 2019 17 kertaa.

Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Jalostustarkastuksia eestinajokoirille ei ole järjestetty.

Näyttelytuloksia on vuosittain melko paljon keskiarvon ollessa viimeisen kymmenen vuoden ajalta noin 75 käyntiä/vuosi. Näistä valtaosa on kuitenkin samojen koirien saamia tuloksia.

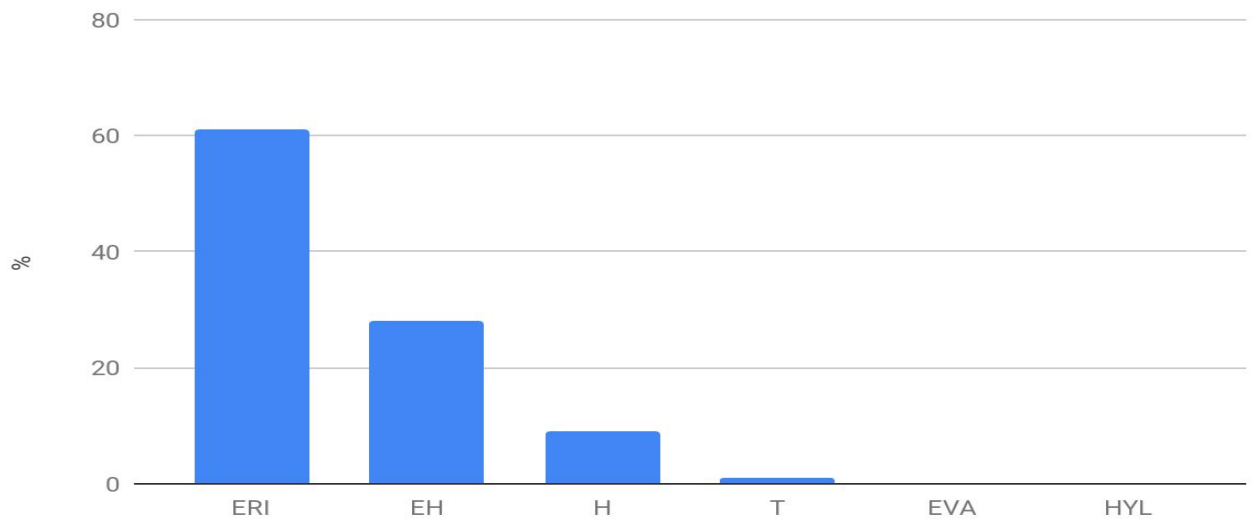
Näyttelykäynnit vuosittain

Kaavio 2. Eestinajokoirien näyttelykäynnit vuosina 2009-2019. (SKL KoiraNet 19.12.2019)

Vuosina 2010-2019 koiranäyttelykäynntejä eestinajokoirilla oli 657, suurin osa laatuarvosteluista oli joko ERI (erinomainen) tai EH (erittäin hyvä) (kaavio 3).

% vs.

Kaavio 3. Eestinajokoirien laatuarvostelut näyttelyissä vuosina 2009-2019. (SKL KoiraNet 19.12.2019)

Näyttelyarvosteluiden näkökulmasta tarkastellen Suomen eestinajokoirien rakenne- ja luonneominaisuudet ovat hyvällä mallilla, viimeisen 10 vuoden aikajanaalla tarkastellessa laatuarvosanan erinomainen tai erittäin hyvä ovat saaneet 89% koirista, tyydyttävän, eva:n ja hylätyn jäädessä kunkin yhteen prosenttiin. Arvosanan hyvä on saanut 9% koirista.

4.2.4 Kotikäyttäytyminen ja lisääntyminen

Tällä hetkellä eestinajokoira on luonteeltaan tavoitteen mukainen. Tietoa käyttäytymisen ongelmista yksinolossa, lisääntymisessä yms. ei ole tiedossa.

4.2.5 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Eestinajokoiran käyttäytymisessä ja luonteessa ei tällä hetkellä ole mainittavia jalostuksellisia ongelmia. Terveyskyselyyn (liite 1) vastanneista 43:sta vain kolme koiraa mainittiin aggressiivisiksi toisille koirille ja neljää koirista kuvailtiin varautuneeksi tai araksi joissain tilanteissa.

Aggressiivisia tai arkoja koiria ei tule käyttää jalostukseen.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Eestinajokoira ei ole mukana PEVISA-ohjelmassa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Eestinajokoirien sairauksia ja vikoja on kartoitettu keväällä 2018 tehdyllä terveys- ja metsästysominaisuuskyselyllä (liite 1). Vastauksia saatiin 43 kappaletta, joista vain 6 koski edesmennyttä koiraa. 86% vastauksista koski elossa olevia, melko nuoriakin koiria. Lähes 2/3 vastauksista kuvaa koiran olleen aina terve ja hyvinvoiva. Yhtäkään koiraa ei ole kuvailtu paljon sairastavaksi tai sairauksien haitanneen merkittävästi koiran elämänlaatua.

Tulehdussairauksia on ollut jonkin verran. Eniten on ollut korvatulehduksia, 10 koiralla, ja anaalirauhastulehduksia viidellä koiralla. Näistä tulehduksista valtaosa on jäänyt yksittäistapauksiksi. Muutamalla uroksella eturauhasen liikakasvu on aiheuttanut kivuliaisuutta ja virtsaamisvaikeuksia. Yhdelle nuorelle urokselle annettiin hormonipistos, jonka vaikutuksesta oireet ovat toistaiseksi pysyneet poissa jo useamman vuoden ajan. Myös virtsatietulehduksia on ilmennyt muutamalla koiralla. Vastausten perusteella näistä ei kuitenkaan ole ollut koirille pitempiaikaista vaivaa eivätkä tulehdukset ole pitkittyneet tai uusineet.

Yksittäisiä allergia-, suolisto-, silmä- ja autoimmuunisairaustapauksia tuli esille. Yhdeltä koiralta oli leikattu kirsikkasilmä. Haimatulehdus ja epäily aivo- tai nivelkalvon tulehduksesta oli kahdella yksittäisellä koiralla johtanut kuolemaan.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa on löydetty muutamalta koiralta Suomessa. Myös Virossa on muutamalla koiralla todettu kilpirauhasen vajaatoiminta.

Epilepsiaa on joskus aiemmin epäilty rodun alkuvuosina Suomeen tuotuihin lukeutuneella koiralla, mutta tutkittua tietoa tästä ei ollut eikä terveyskyselyn perusteella muita tapauksia tullut tietoon.

Lonkkadysplasia eli lonkkanivelen kasvuhäiriö on perinnöllinen häiriö lonkkamaljakon ja reisiluun nivelnastan kehityksessä. Nivelnastan tulisi sopia lonkkamaljakkoon kuten tennispallon pyöreään kuppiin. Kun kupin muoto ei pidä palloa paikallaan, pallo pääsee liikkumaan löyhästi kupissa kuluttaen kupin reunoja (nivelrikko). Vakavimmissa lonkkadysplasian muodoissa lonkkamaljakkoa ei muodostu lainkaan, ja reisiluun pää heiluu vain nivelsiteiden ja pehmytkudoksen varassa. Koiran vahvat lantionseudun lihakset kompensoivat lonkkadysplasian vaikutusta, mutta vakavimmillaan dysplasia rampauttaa koiran jo nuorena. Lievemmätkin muodot saattavat alkaa vaivata vanhemmalla iällä. Nivelrikko aiheuttaa koiralle kipua, joka ilmenee varsinkin levon jälkeisenä jäykkyytenä, sekä vaikeutena hypätä esimerkiksi autoon. Lonkkadysplasian periytyminen mekanismi on kvantitatiivinen, eli sekä geeneillä että ympäristöllä on osuutensa lonkkanivelten muodostumisessa. Koirien lonkkanivelet arvostellaan Suomen Kennelliitossa niistä otettujen röntgenkuvien perusteella ja luokitellaan A:sta (normaali) E:hen (vaikea dysplasia).

Kennelliiton tilastoinnin mukaan (Koiranet 22.12.2019) 1990 vuodesta alkaen syntyneiltä koirilta on lonkat kuvattu vain 2%. 1990-luvulla on lonkat kuvattu vain kolmelta koiralta (1x A, 2x B). Tarkastelujaksolla 2006-2019 syntyneistä koirista on lonkkakuvattu 4% (18kpl). Koirien tulokset vaihtelevat A:sta D:hen, mikä tarkoittaa, että asteikon huonoimpia tuloksia E ei esiinny lainkaan. Taulukossa 5 on esitetty lonkkakuvaustulosten jakauma. Tulee muistaa, että koiria on kuvattu hyvin pieni määrä, eikä tästä voida vielä suuria johtopäätöksiä tehdä. Tuki- ja liikuntaelimestön sairauksia kyselyssä tuli esille vain yhdellä koiralla, jolla todettiin keski-iässä pahat nivelrikot molemmissa lonkissa.

Taulukko 5. Eestinajokoirien lonkkaniveltilasto vuosina 2006-2019 syntyneiden koirien osalta. (SKL Koiranet 23.10.2019)

Lonkkatulokset	A	B	C	D	E
% kuvatuista	41%	29%	24%	6%	0%

Kyynärnivelet samalla tarkastelujaksolla vuosina 2006-2019 syntyneillä on kuvattu vain 11 koiralla, mutta kaikki ovat saaneet tuloksen 0, eli normaalit kyynärät, ei muutoksia.

Synnyttäisi vikojakaan ei terveystarkastuksen perusteella noussut esiin kuin yksittäistapauksia kuten napatyrä tai pentuaikainen ongelma purennassa joka ei ole vaatinut hoitoa sekä maitokulmahampaiden kirurginen poisto.

Virossa on tehty vuonna 2011 terveystarkastus eestinajokoirien omistajille. Vastausten pohjalta 63% omistajista pitää koiraansa terveenä, 27% enimmäkseen terveenä ja 10% enemmän sairaana kuin terveenä. Muista maista ei ole ollut terveystietoja käytettävissä.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Eestinajokoiran keskimääräinen elinikä on SKL:n Jalostustietojärjestelmässä olevan tilaston mukaan 6 vuotta ja 10 kuukautta (taulukko 6). Lähes puolet ilmoitetuista eestinajokoirien kuolinsyistä ovat joko vanhuus tai tapaturman tai liikennevahingon aiheuttama kuolema. Metsästyskäytössä olevalla koiralla on huomattavasti suurempi riski kuolla tapaturman tai liikennevahingon seurauksena kuin

valtaosalla koiraroduista. Usein tapaturmaisesti kuolleet koirat ovat suhteellisen nuoria yksilöitä. Vanhuuteen kuolleet koirat ovat olleet keski-ikältään 10 vuotta ja 10 kuukautta eli suhteellisen pitkäikäisenä rotuna voimme eestinajokoiraa pitää.

Taulukko 6. Eestinajokoirien kuolinsyytilasto, kuolinvuosi 2006-2019. (SKL Koiranet 19.12.2019)

Kuolinsyy	Keskim. elinikä	Yhteensä
Iho- ja korvasairaudet	4 vuotta 8 kuukautta	1
Immunologinen sairaus	0 vuotta 6 kuukautta	1
Kasvainsairaudet, syöpä	13 vuotta 5 kuukautta	1
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	5 vuotta 8 kuukautta	2
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 0 kuukautta	9
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 6 kuukautta	2
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	3 vuotta 4 kuukautta	1
Muu sairaus, jota ei ole listalla	2 vuotta 5 kuukautta	5
Petovahinko	5 vuotta 7 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 6 kuukautta	11
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	10 vuotta 10 kuukautta	11
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	9 vuotta 2 kuukautta	1
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	6 vuotta 2 kuukautta	2
Kaikki yhteensä	6 vuotta 10 kuukautta	48

4.3.4 Lisääntyminen

Eestinajokoirayhdistyksellä ei ole tarkkaa tai kattavasti kerättyä tietoa rodun lisääntymisongelmista ja/tai pentukuolleisuudesta. Tiedossa ei myöskään ole nartuilla haluttomuutta tulla astutuiksi tai uroksilla haluttomuutta astua. Sukupuolivietti on tiettävästi vahva. Kivesvikaisia eestinajokoiria ei ole tullut eestinajokoirayhdistyksen tietoisuuteen.

Eestinajokoirat synnyttävät ja hoitavat pentunsa yleensä hyvin. Keskimäärin eestinajokoirat synnyttävät kuusi pentua, mutta myös suuria pentueita syntyy silloin tällöin. Suuri pentuekoko voi aiheuttaa polttoheikkoutta ja synnytysvaikeuksia. Yhdellä suomalaisella nartulla toisen tiineyden synnytys ei vahvoista poltoista huolimatta käynnistynyt normaalisti, ja pennut syntyivät keisarinkeikkauksella. Pentukuolleisuutta/kuolleenä syntyneitä pentuja on ollut yksittäistapauksia sekä Suomessa että Viron puolella. Yhden pentueen tiedetään Suomessa syntyneen kuolleenä mutta tästä ei ole virallista tietoa. Synnynnäisiä vikoja tai epämuodostumia ei ole tullut tietoon. Hoitovietti on nartuilla vahva ja ne hoitavat pentunsa hyvin itsenäisesti. Emätin- tai kohtutulehduksia ei ole tavattu suomalaisilla eestinajokoirilla. Tulehdukset ovat kuitenkin varsin yleisiä yleisesti koirilla ja vanhenevilla nartuilla voi esiintyä nopeaa hoitoa vaativia kohtutulehduksia. Juoksuaikaan liittyviä ongelmia on ollut muutamalla eestinajokoiralla mm. erittäin runsaat ja kivuliaat juoksut. Valeraskauksia on ollut myös osalla nartuista. Hoivavietin puute sekä synnytys- ja astumisvaikeudet voivat olla perinnöllisiä ja niihin täytyy suhtautua vakavasti, jos sellaisia ilmenee, sillä rodun säilymisen kannalta normaali lisääntyminen on elinehto.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Eestinajokoiralla ei ole ulkomuotoon liittyviä liioiteltuja rotukohtaisia piirteitä, jotka altistaisivat rodun yksilöitä sairauksille, hyvinvointi- tai lisääntymisongelmille. Jalostuksen lähtökohtana on rodun alkuperäisessä käyttötarkoituksessa, jäniksen ja ketun metsästyksessä, toimiva rakenne ja ulkomuoto ilman liioiteltuja piirteitä.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Rodulla ei ole tällä hetkellä erityisiä hyvinvointi- tai terveysongelmia. Suomen eestinajokoirakannan kohdalla myös terveyttä on haastava arvioida. Kyseessä lienee kuitenkin perinnöllisten vikojen ja sairauksien kannalta hyvinkin terve rotu. Ei voida myöskään osoittaa mitään yleistä terveysongelmaa johon tulisi eritoten kiinnittää huomiota jalostusvalinnoissa. Säännöllisiä, systemaattisia terveystutkimuksia ei rodulla ole. Jotta sairauksien osalta tilanne pysyisi nykyisenlaisena, on syytä kiinnittää huomiota pienen populaation monipuoliseen käyttöön. Tällä varmistetaan, ettei mikään sairausgeeni pääse rikastumaan kannassa, ja että jatkossakin pystytään tekemään mahdollisimman terveitä, riittävän alhaisen sukusiitoksen yhdistelmiä. Yksilöt, joilla on vaikeita perinnöllisiä vikoja tai sairauksia, karsiutuvat luonnostaan pois jalostuksesta. Osa sairauksista voi kuitenkin ilmetä vasta myöhemmällä iällä, jolloin koiria on ehkä jo ehditty käyttää jalostukseen. Tämän takia jatkuva perinnöllisten vikojen ja sairauksien seuranta on välttämätöntä, jotta viat eivät pääse yleistymään kannassa.

4.4. Ulkomuoto

Rotumääritelmä

EKL 8.11.2007 Suomen Kennelliitto 14.10.2015

KÄYTTÖTARKOITUS: Jäniksen, ketun ja myös ilveksen metsästyksen käytettävä ajokoiria.

FCI:N LUOKITUS: 366

6 Ajavat ja jäljestävät koirat

Alaryhmä 1.2 keskikokoiset ajokoirat

Käyttökoetulos vaaditaan

LYHYT HISTORIAOSUUS:

Franz Reindolfin kirjoittaman ja valtiollisen maa ja metsähallinnon v. 1938 julkaiseman Metsästyksen käsikirjan sekä Eestin Kennelklubin samana vuonna julkaiseman rotukantakirjan antamien tietojen perusteella Virossa ei tuolloin ollut omaa ajokoirarotua. Kantakirjassa oli 43 ajometsästyksessä käytettyä koiraa (numerot 245–398), joita ei eritelty roduittain, ja populaation muodostivat pääasiassa sveitsinajokoirat, beaglet, saksalaiset ajokoirat ja alppienajokoirat. Vuonna 1942 julkaistu Edgar Vesterin kirjanen "Kysymyksiä ja vastauksia metsästäjän kokeeseen" jakoi Virossa käytetyt ajokoirat korkearaajaisiin (puolalaiset, englantilaiset ja venäläiset eli kostromanajokoirat) ja matalaraajaisiin (sveitsiläiset, beaglet ja alppienajokoirat).

Samaan aikaan päätettiin keskittyä pienempiin ajokoiiriin, jotka eivät olisi niin suuri uhka sorkkaeläimille ja jotka myös ajaisivat hitaammin. Valitettavasti suurin osa jalostusmateriaalista tuhoutui sodan aikana. Vuosina 1947–1954 tarkastettiin ja arvioitiin 2460 ajavaa koiraa, joukossa niin puhdasrotuisia kuin risteytettyjä ja täysin sekarotuisiakin. Syyskuuhun 1954 mennessä oli löydetty 48 suhteellisen samantyyppistä pienikokoista yksilöä, jotka esitettiin arviointitoimikunnalle

24.-26.10.1954. Sergei Smelkov oli tuolloin käynnistänyt projektin uuden ajokoiran rotumääritelmän luomiseksi, ja jalostustyö alkoi saatavilla olleella materiaalilla. Uusi rotu nimettiin eestinajokoiraksi. Neuvostoliiton maatalousministeriön päätöksellä nro 161 (27.12.1954) rotumääritelmä hyväksyttiin virallisesti, ja se julkaistiin ensin venäjäksi. Tämä keskikokoa pienempi, sitkeästi työskentelevä ja soinnukkaasti haukkuva rotu on erityisen suosittu Venäjän Euroopan puoleisissa osissa, mutta se tunnetaan ja sitä käytetään myös Baltian alueella ja Suomessa.

YLEISVAIKUTELMA:

Kolmivärinen, harvoin kaksivärinen, keskikokoa pienempi, rungon pituus selvästi säkäkorkeutta suurempi, sopusuhtainen, voimakas- ja kuivarakenteinen. Voimakas luusto ja hyvin kehittyneet lihakset. Kestävät kypälät ja voimakas riistavietti tekevät eestinajokoirasta tehokkaan riistan löytäjän ja jäljittäjän vaikeassa maastossa. Valkoisen pohjavärin ansiosta koira on helppo havaita maastossa, ja soinnikas haukku auttaa sen paikallistamisessa kauempaakin. Selvä sukupuolileima.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Pituusindeksi uroksilla 108–110, nartuilla 110–112.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Tasapainoinen, eloisa ja ystävällinen.

PÄÄ:

Ylhäältä katsottuna muodostaa tylpän kiilan, takaosastaan leveämpi ja kapenee hieman kohti kirsua.

Kallo:

Kohtuullisen leveä, kaarevalinjainen. Kulmakaaret ovat selvät mutta eivät korostuneet.

Otsapenger: Kohtuullinen, ei jyrkkä.

Kirsu: Leveä ja täysin musta, kelta- tai punavalkoisilla yksilöillä voi olla vaaleampi kirsu.

Kuono: Pitkä ja suora, sopusuhtainen kallo-osaan nähden.

Posket: Litteät ja melko kuivat.

Huulet: Kuivat ja tiiviit, eivät riippuvat, suupielessä ei huulipussia. Huulten reunat täysin pigmentoituneet.

Leuat / hampaat: Suuret, valkoiset hampaat, normaalisti kehittyneet leuat. Täydellinen hampaisto (42) ja leikkaava purenta, hampaat kiinnittyneet kohtisuoraan leukoihin ja yläetuhampaat asettuvat tiiviisti alaeuhampaiden eteen. Ikääntymisestä johtuva tasapurenta ja etuhampaiden kuluminen ei toivottavaa.

Silmät: Hieman vinot, tummanruskeat. Luomien reunat tummat.

Korvat: Ohuet ja riippuvat, keskikorkealle kiinnittyneet ja poskenmyötäiset, pyöreäkärkiset ja lyhyen karvan peittämät. Eteenpäin vedettäessä korvalehdet ulottuvat suunnilleen kuonon puoliväliin.

KAULA:

Keskipitkä ja hieman viistoasentoinen, pyöreähkö, lihaksikas ja kuiva, ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO:

Säkä: Kohoaa selkälinjan yläpuolelle.

Selkä: Tasainen, leveä ja lihaksikas.

Lanne: Lyhyt, leveä, kaartuva, lihaksikas.

Lantio: Leveä, keskipitkä, lihaksikas ja viisto.

Rintakehä: Soikea, pitkä ja tilava, kyynärpäihin ulottuva. Takimmaisat kylkiluut hyvin kehittyneet. Vatsa ja alalinja: Rintalasta on pitkä ja vatsaviiva vain hieman nouseva.

HÄNTÄ:

Sapelimainen, tyvestä paksu ja hännänpäästä kohti hieman suippeneva, ulottuu kintereisiin. Liikkeessä eloisa, hännäntyvi ei koskaan saa nousta selkälínjan yläpuolelle.

RAAJAT

ETURAAJAT: Kuivat, vahvaluiset ja lihaksikkaat, edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Raajakorkeus on noin puolet säkäkorkeudesta.

Lavat: Lavan ja olkavarren välinen kulma noin 115–120.

Kyynärpäät: Voimakkaat ja rungonmyötäiset, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset vaan suoraan taaksepäin suuntautuvat.

Kyynärvarret: Luut poikkileikkaukseltaan soikeat ja keskipitkät. Täysin suorat ja runkoon nähden voimakkaat.

Välikämmenet: Leveät, joustavat ja lähes pystysuorat.

TAKARAAJAT: Kuivat, vahvaluustoiset ja lihaksikkaat, takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Hyvin kulmautuneet.

Reisi ja sääri: Suunnilleen yhtä pitkät.

Polvet: Voimakkaat, kohtuullisesti kulmautuneet, liikkeessä eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Välilijat: Keskipitkät, hyvin voimakkaat, pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Soikeat ja tiiviit, varpaat kaarevat. Vahvat kynnet suuntautuvat maata kohti. Paksut päkiät.

LIIKKEET: Tehokkaat ja vapaat, suoraviivaiset, joustavat ja sujuvat.

NAHKA: Kiinteä, joustava, poimuton.

KARVAPEITE

KARVA: Peitinkarva lyhyttä, tasaista, kovaa ja kiiltävää. Kohtuullinen aluskarva. Häntä on kauttaaltaan tasaisen, tiheän karvan peittämä ja näyttää sen vuoksi paksulta, hännän päässä karva on hieman lyhyempää.

VÄRI: Tyypillinen väri on kolmivärinen: valkoinen pohjaväri, jossa on mustia läikkiä ja punaruskeat merkit, läikkien kokoa ei ole määrätty. Myös kaksivärinen keltaisin tai punaruskein läikin sallitaan. Väriyksessä on valkoisella pohjalla musta tai kellan-/punaruskea satulakuvio tai vaihtelevan kokoisia läikkiä, joissa voi olla lämpimän punaruskeat reunat. Valkoisia merkkejä on päässä, kaulan alapuolella, eturinnassa ja rintakehän alaosassa ja vatsassa. Kaikkien kápälien ja hännänpäán tulee olla valkoiset. Kaikkien värien tulee olla mahdollisimman kirkkaat.

KOKO JA PAINO:

Säkäkorkeus: Urokset 45–52 cm, nartut 42–49 cm. Lantio on 1–1,5 cm säkää matalammalla.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

VAKAVAT VIRHEET:

Kevyt tai raskas rakenne

Lyhyt tai liian pitkä runko, takakorkeus

Liian litteä tai liian holvautunut kallo, liian jyrkkä tai liian loiva otsapenger, hyvin korostuneet kulmakaaret, pyöreät posket

Karkeapiirteinen pää, kyömy tai kovera kuononselkä

Puutteellinen pigmentti kirsussa, huulissa tai silmäluomissa

Vähäinen yläpurenta, jossa etuhampaat eivät kosketa toisiaan

Liian pienet, vaaleat tai ulkonevat silmät

Korvat liian lyhyet tai paksut, liian ylös kiinnittyneet, eivät poskenmyötäiset, tai pitkäkarvaiset

Pysty kaula, poimuinen kaulanahka

Kapea, litteä, taaksepäin levenevä rintakehä

Heikko, kehittymätön, notko tai köyry ylälinja, lyhyt selkä, pitkä lanne, jyrkkä lantio

Häntä liian pitkä (ulottuu yli 3 cm kintereen alapuolelle) tai liian lyhyt, sivulle kääntyvä hännänpää, liian runsas tai ohut karva hännässä, tyvestään pystyyn nouseva häntä

Ulkokierteiset kyynärpäät, heikot välikämmenet, sisä- tai ulkokierteiset kintereet, puutteelliset kulmaukset.

Litteät, hajavarpaiset tai pitkät (jäniksen-) käpälät

Väärä karvanlaatu, selvästi laineikas karva, liian lyhyt tai pitkä karva rungossa, liian pitkä karva kuonossa, korvissa tai hännässä, puuttuva aluskarva

Riittämätön kuviointi, selvät mustat tai ruskeat pilkut valkoisilla alueilla.

Ruskeat tai kahvinväriset läikät yhdistyneenä ruskeaan pigmenttiin

Arka tai hyvin levoton käytös

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

Vihaisuus tai liiallinen arkuus

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

Väärä sukupuolileima

Liian suuri koko

Ylä- tai alapurenta

Keskenään eriväriset silmät, siniset silmät

Pienet taitto- tai pystykorvat

Taipunut, voimakkaasti sivulle kääntyvä tai epämuodostunut häntä

Valkoisen pohjavärin puute

HUOM.

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Rodun koirien näyttelykäynnit ja jalostustarkastukset

Vuosina 2008-2019 on eestinajokoirilla yhteensä 808 tulosta näyttelyissä (taulukko 7). Erinomaisella on palkittu 59,9% koirista ja erittäin hyvällä 29%. Vain 11% näyttelyissä käyneistä koirista on saanut EH:ta heikomman arvostelun.

Eestinajokoirille ei ole tähän mennessä järjestetty jalostustarkastuksia.

Taulukko 7. Eestinajokoirien näyttelykäynnit ja tulokset vuosina 2008-2019.

(SKL KoiraNet 19.12.2019)

	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	Yhteensä
Pentuluokka 7-9 kk	0	0	0	0	0	0	0
Junioriluokka	120	89	22	2	1	0	234
Nuorten luokka	70	46	13	1	2	1	133
Avoin luokka	217	91	42	2	1	2	355
Käyttöluokka	14	4	0	0	0	0	18
Valioluokka	50	1	0	0	0	0	51
Veteraaniluokka	13	3	1	0	0	0	17
Yhteensä	484	234	78	5	4	3	808

Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Ulkomuodosta puhuessamme on muistettava eestinajokoiran käyttö eli jäniksen ja ketun ajometsästys. Siksi on tärkeää, että ulkomuototuomarit ja kasvattajat pitävät tärkeimpinä niitä ulkomuoto-ominaisuuksia, joilla on arvoa käyttöpuolen kannalta. Koirien mahdolliset ulkomuodolliset virheet tulee arvostella suhteutettuna niiden vaikutukseen koiran työskentelyyn. Tarkastelun pohjana käytetään rotumääritelmää. Erityisesti kiinnitetään huomiota rotutyyppiin. Jalostuksessa sen lisäksi päähuomio kiinnitetään niihin rakenteellisiin ominaisuuksiin, joilla on merkitystä koiran metsästyskäytön kannalta, kuten karvapeitteeseen, selkään, lantioon, raajoihin ja kypäliin. Edellä mainittuihin verrattuna muut poikkeavuudet rotumääritelmästä eivät ole yhtä raskauttavia, elleivät ne vaikuta selvästi rotutyyppiä muuntavasti.

Näyttelytulosten valossa Suomen eestinajokoirakanta näyttäisi vastaavan varsin hyvin rotumääritelmää eikä rotumääritelmä sisällä sellaisia vaatimuksia tai piirteitä, jotka olisivat ongelmallisia koiran hyvinvoinnin tai terveyden kannalta.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Eestinajokoirien edellinen jalostuksen tavoiteohjelma oli voimassa 2007-2016. Tämä oli samalla rodun ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma.

Tavoitteena oli narttujen pennutus noin 3-4 vuotiaana, mielellään alle 8 vuotiaana. Narttujen jalostuskäyttö on sijoittunut tavoiteohjelman ajalla 3 vuodesta 5,5 vuoden ikään, mikä on hyvä ikä

ensisynnyttäjille, sillä iäkkäämmillä ensisynnyttäjillä riskit synnytysvaikeuksiin kasvavat. Pääosin synnytykset ovat sujuneet hyvin, tiedossa on vain yksi keisarinleikkaus.

Keinosiemennystä mietittäessä on otettava huomioon rodun jalostukselliset näkökohdat. Halutonta ja huonosti astuvaa urosta ei pidä käyttää jalostukseen, koska se voi huonontaa rodun perinnöllisiä lisääntymisominaisuuksia. Luonnollinen astutus on onnistuessaan eräänlainen taie rodun jatkuvuudesta lisääntymisen kannalta. Eestinajokoirayhdistyksen tietoon ei ole tullut astutustilanteissa olleita ongelmia tai tarvetta keinosiemennystä narttua.

Järkevän jalostuksen mahdollistamiseksi koiramäärän Suomessa toivottiin kasvavan, mitä se on tehnytkin. Keskimääräinen penturekisteröintimäärä vuosina 2006-2019 on 33 pentua/vuosi. Tuontikoiria on tuotu tasaisesti 1-5 koiraa vuodessa. Jalostukseen on käytetty myös ulkomaisia uroksia laajentamaan Suomen eestinajokoirakantaa.

Tavoitteena ollut lisätiedon kerääminen koirien luonteesta, käyttöominaisuuksista, terveydestä ja ulkomuodosta on saatu alulle koe- ja näyttelykänneistä, virallisista terveystutkimuksista ja rotuyhdistyksen terveys- ja metsästysominaisuuskyselystä saadun tiedon perusteella.

Edelliseen tavoiteohjelmaan kirjatut jalostustavoitteet sekä niiden toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostusvalinnoissa ja koirien tuonneissa on suosittava rotutyypillistä koiraa, jolla ei ole vakavia perinnöllisiä vikoja tai sairauksia.	Tiedon jakaminen kasvattajille.	Käytettävissä olevien näyttely- ja terveystulosten valossa tässä on onnistuttu hyvin.
Jalostusmateriaalia on hyödynnettävä monipuolisesti, sukusiitoksen pysyessä alle 6,25 % kolmella polvella laskettuna.	Kasvattajien opastaminen ja ohjaaminen ottamaan sukusiitos huomioon jalostusvalinnoissaan.	Keskimääräinen sukusiitosaste on laskenut edelliseen tarkastelujaksoon verrattuna 0,5 %.
Yksittäiselle koiralle riittää näin pienessä kannassa yksi tai kaksi pentuetta.	Jaettu tietoa ja autettu kasvattajia löytämään erisukuisia uroksia jalostukseen.	Tilanne on parantunut edelliseen tarkastelujaksoon verrattuna, vaikka aiempi liikakäyttö näkyy vielä.
Tavoitteena on kerätä lisätietoa suomalaisten eestinajokoirien terveydestä, luonteesta ja käyttöominaisuuksista.	Koekäynteihin kannustaminen, kokeiden järjestäminen eestinajokoirille, terveys- ja metsästysominaisuuskyselyn toteuttaminen.	Tietoa on saatu näyttely- ja koekänneistä, virallisista terveystutkimuksista, terveys- ja metsästysominaisuuskyselystä.

Edellisen jalostuksen tavoiteohjelman jalostussuositukset ovat edelleen ajankohtaisia ja päteviä koskien koirien jälkeläis-/pentuemäärää, erilinjaisten koirien käyttöä, sukusiitoskertoimen pitämistä maltillisena sekä terveyden ja käyttöominaisuuksien painottamista. PEVISAA eestinajokoirilla ei ole.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Kannan pienen koon vuoksi eestinajokoirien jalostaminen on Suomessa hankalaa, mutta ei mahdotonta. Jalostusvalinnoissa ja koirien tuonneissa on suositettava rotutyypillistä koiraa, jolla ei ole vakavia perinnöllisiä vikoja tai sairauksia. Jalostusmateriaalia on hyödynnettävä monipuolisesti, koska nykyinen kantamme on melko suppea. Lisäksi tuontikoiria tulisi saada lisää jalostuksen käyttöön. Tuontikoirien tulisi mahdollisuuksien mukaan olla eri sukuisia kuin Suomessa jo olevat koirat sekä niiden tulisi olla keskenään eri linjoista. Tuontikoiria tulisi hankkia Viron lisäksi erityisesti Venäjältä, koska siten saataisiin uutta geenipohjaa Suomen populaatioon.

Jalostuksen ensisijaisena tavoitteena pidetään metsästysominaisuuksien vaalimista ja vahvistamista. Eestinajokoiran pääasiallinen käyttötarkoitus on jäniksen ja ketun ajo.

Käyttöominaisuudet

Tavoitteena on lisätiedon kerääminen eestinajokoirien luonteesta, käyttöominaisuuksista, terveydestä sekä ulkomuodosta. Tavoitteena on kasvattaa kokeissa käyneiden koirien osuutta.

Terveys ja lisääntyminen

Rodun hyvä terveys on eräs tärkeimmistä jalostustavoitteista. Tavoitteena on säilyttää nykyinen terveystilanne sekä kerätä edelleen tietoa suomalaisten eestinajokoirien terveydestä. Tiedon keräystä varten on vuonna 2018 laadittu eestinajokoirille suunnattu terveys- ja metsästysominaisuuskysely, jolla on tarkoitus jatkaa tiedonkeruuta ja seurata rodun tilanteen kehittymistä, jotta osattaisiin ajoissa reagoida mahdollisiin terveysongelmiin jalostusvalinnoilla. Lonkka- ja kyynärtilanteesta tarvitaan lisää tietoa. Tutkimusprosenttien toivotaan nousevan tuntuvasti kuluvan JTO-kauden aikana, sillä kuvausmäärät ovat olleet todella vähäisiä tähän mennessä ja keskittyneet melko pitkälti vain muutamien sukulinjojen koiriin. Kokemusperäisesti kyynärdysplasia rajoittaa ajavien koirien metsästyskäyttöä lonkkadysplasiaa enemmän.

Ulkomuoto

Tavoitteena on säilyttää rotumääritelmän mukainen koko ja ulkomuoto. Koon kasvaminen on haitallista käyttöominaisuuksille, sillä iso koko ja paino vähentävät kestävyyttä. Nopeus ei myöskään saa kasvaa, koska myös se vähentää kestävyyttä sekä hankaloittaa käytännön metsästyksessä.

Erittäin tärkeää jalostustavoitteiden toteutumisessa on, että suurin osa rodun harrastajista saataisiin jäseniksi Suomen Eestinajokoirayhdistys ry:hyn ja toimimaan yhteisen tavoitteen edistämiseksi. Hyvä jäsenpeitto on erityisen tärkeää pienelle rodulle jotta saataisiin mahdollisimman laajasti tietoa rotumme koirista ja mahdollisimman monet koirat jalostustoiminnan piiriin.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suosituksien jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

- Jalostukseen käytettävän eestinajokoiran tulee olla rodunomainen sekä ulkomuodoltaan että luonteeltaan.
- Koiran suositellaan olevan iältään vähintään 2-vuotias, mielellään tätä vanhempi.
- Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan 5 vuotta.
- Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota eestinajokoiiraan käyttökoirarotuna, koiran metsästysominaisuuksia tulee jalostusmielessä vahvistaa, ettei rodulle käy jakautumista käyttö- ja näyttelylinjaisiin koiriin.
- Käyttöominaisuuksien varmistamiseksi suositellaan jalostukseen käytettävien koiria, joilla on ajokoetus.
- Myös eestinajokoiran kokoon tulee kiinnittää huomiota yhdistelmiä suunniteltaessa, jotta koko pysyy rotumääritelmän mukaisena eikä kasva liian suureksi.
- Sukusiitosaste pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena, sukusiitos neljälle sukupolvelle mielellään 0% tai lähellä sitä, kokonaissukusiitosprosentti 2% tai alle.
- Suositellaan, että jalostukseen käytettäviltä koirilta kuvataan lonkat ja kyynäret.
- Jalostukseen valitun yhdistelmän koirien tulisi täydentää toisiaan, eikä niillä saa olla samoja rodussa esiintyviä puutteita.
- Koiran jälkeläismäärä ei saisi ylittää kahta pentuetta ja saman yhdistelmän uusimista vältetään.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Terveystilanteen seuraamiseksi kasvattajia ja omistajia kannustetaan entistä enemmän käyttämään koiriaan terveystutkimuksissa (erityisesti lonkka- ja kyynärkuvaukset) sekä viemään koiria ajokokeisiin. Eestinajokoirayhdistyksellä on omistajille suunnattu terveys- ja metsästysominaisuuskysely, johon vastaamalla omistaja voi kartuttaa tietoa rodun terveystilanteesta. Tavoitteena on aloittaa tiedonkeruu eestinajokoirien kuolinsyistä ja tehdä niiden pohjalta julkinen kuolinsytilasto. Kannustetaan omistajia sekä rodusta kiinnostuneita osallistumaan Suomen Eestinajokoirayhdistyksen tapahtumiin ja toimintaan.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

UHAT	MAHDOLLISUUDET
- pentujen matala syntyvyys - koirien jalostusmateriaalin vähyys ja geneettisen monimuotoisuuden kapeneminen	- jalostuskoirien maahantuonti ja ulkomaisten urosten käyttö (kun tuonti on terveystutkittu ja tuo geneettistä monimuotoisuutta)
- kasvattajien ja koiranomistajien heikko osallistuminen Eestinajokoirayhdistyksen ylläpitämiin kyselyihin	
- kasvattajat eivät sitoudu noudattamaan jalostussuosituksia, eikä yhdistystoiminta ja yhteistyö kiinnosta - tuontikoirien taustoista ei välttämättä saa riittävästi tietoa; luotettavan tiedon saanti	- suomalaisten kasvattajien entistä tiiviimpi yhteistyö - yhteistyö ja tiedonjako myös ulkomaisten kasvattajien kanssa - kiinnostus rotua kohtaan on kasvanut, uusia harrastajia ja kasvattajia tulevaisuudessa
- terveyden heikkeneminen, jos eestinajokoirien terveystilanteesta ei saada lisää tietoa eikä jalostuskoiria tutkituteta perinnöllisten sairauksien ja vikojen varalta	- terveystarkastus mahdollistaa onnistuessaan tehokkaan jalostusneuvonnan terveysasioissa - tiedon kerääminen (terveystarkastus, luonnetestit, jalostuskyselyt) - ei liioiteltuja tai epäterveitä rotupiirteitä
- Suomessa vallitseva suden ja ilveksen suojeleminen	
- harrastajakunnan vähentyminen	- rotujärjestössä viriävä nuorisotoiminta nuorisosaostion kautta, nuorille harrastajille Junnuketjuun luovutettavat pennut - rodun koko ja luonne edesauttaa oman kannattajakunnan muodostumista
- rodusta tulee seurakoirarotu tai eriytyy näyttelylinja	- ajokokeet ja niiden edellyttäminen jalostuksessa tason seurannan tukena

Varautuminen ongelmiin

Ongelmiin voidaan varautua keräämällä tietoa ja välittämällä sitä kasvattajille ja harrastajille. Koirien terveydentilan seuraaminen, terveystiedon kerääminen ja viralliset terveystarkastukset, jotta tieto rodun sairauksista voidaan huomioida ja reagoida ilmenneisiin ongelmiin.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2021	Jalostustoimikunnan perustaminen Jatketaan tiedonkeruuta terveys- ja metsästysominaisuuskyselyllä
2022	Koirien katselmukset Kuolinsyytiedoston kerääminen
2023	Kasvattaja-/jalostuspäivät
2024	Tiedonkeruu terveys- ja metsästysominaisuuskyselyllä JTO:n päivitys
2025	Tiedonkeruun jatkaminen

Jalostuksen tavoiteohjelman vaikutuksia seurataan vuosittain tilastojen ja tulosten valossa, samoin populaation kokonaistilaa ja sukusiitosastetta. Yksittäisten koirien käyttömääriä tarkkaillaan jatkuvasti, jotta määrät eivät kasva liian suuriksi. Seurataan rodun tilannetta niin Suomessa kuin maailmalla, ja jaetaan tietoa sekä ohjeistetaan kasvattajia ja koirien omistajia tarpeen mukaan jonkin uuden riskin syntyessä tai uhatessa. Rodun harrastajia kannustetaan tietojen jakamiseen ja julkaisuun terveyden ja käyttöominaisuuksien suhteen.

7. LÄHTEET

Eestinajokoiran rotumääritelmä EKL 8.11.2007 SKL-FKK 14.10.2015 FCI 4.9.2019
Suomen Eestinajokoirayhdistys ry
Suomen Kennelliitto-Finska Kennelklubben ry
    Kennelliiton yleinen jalostusstrategia 2018-2022
    MMT Katariina Mäki 5.8.2013 (päivitetty 13.1.2016)
Suomen Ajokoirajärjestö ry
Koiranet Jalostustietojärjestelmä
Terveys- ja metsästysominaisuuskysely, Suomen Eestinajokoirayhdistys ry 2018

8. LIITTEET

LIITE 1. Eestinajokoirien terveys- ja metsästysominaisuuskysely 2018.

<https://forms.gle/XRCedUsQCbiMAPjA7>